

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Студентки 3 курсу, 11 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Вірясової
Марини Юріївни

Науковий керівник
канд. екон. наук

Дьяченко
Ольга Володимирівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук, доцент

Головня
Юлія Ігорівна

Київ 2022

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____
«11» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві

Вірясовій Марині Юріївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): «МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ»
2. Затверджена наказом КНТЕУ від «10» грудня 2021 р. № 4082
3. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 24.01.2022
4. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): обґрунтування заходів щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

Об'єкт дослідження: процес інвестиційної привабливості регіонів.

Предмет дослідження: механізм підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):
Вступ
РОЗДІЛ 1. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ
  - 1.1. Сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України
  - 1.2. Оцінка інвестиційної привабливості Волинської області

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

2.1. Напрями удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів

2.2. Обґрунтування заходів щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

6. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 10.12.2021	10.12.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 20.12.2021	20.12.2021
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10.01.2022	10.01.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.01.2022	20.01.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 21.01.2022	21.01.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускні кваліфікаційну роботу	До 22.01.2022	22.01.2022
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 22.01.2022	22.01.2022
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	21-23.01.2022	21-23.01.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 25.01.2022	До 25.01.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

7. Дата видачі завдання «1» грудня 2021 р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Дьяченко О.В.

(підпис)

9. Гарант освітньої програми

Головня Ю.І.

(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент

Вірясова М.Ю.

(підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота Вірясової Марини Юріївни, яку подано на рецензію, виконана у повному обсязі у встановлений термін. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що соціально-економічний розвиток України безпосередньо залежить від створення сприятливого інвестиційного клімату в регіонах, їх інвестиційної привабливості, оскільки інвестиції є одним з найважливіших елементів, на чому ґрунтується економіка і добробут держави, розвиток виробництва, підприємництва і бізнесу.

Випускна кваліфікаційна робота виконана у повному обсязі, відповідно до завдань, з дотриманням всіх вимог, мету дослідження досягнуто.

З огляду на зазначене, представлена на рецензування робота Вірясової Марини Юріївни рекомендується до захисту з позитивною оцінкою.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
Дьяченко О.В. _____

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна _____
(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Вірясової М.Ю. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Головня Юлія Ігорівна
(підпис)

Завідувач кафедри _____ Новікова Н.Л.
(підпис)

«25» січня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП

3

РОЗДІЛ 1. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

6

1.1. Сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України

6

1.2. Оцінка інвестиційної привабливості Волинської області

13

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

19

2.1. Напрями вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів

19

2.2. Обґрунтування заходів щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області

23

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

29

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

35

ДОДАТКИ

38

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Особливості сучасного етапу розвитку регіонів України полягають у кристалізації проблем, пов'язаних як із негативним впливом світових кризових явищ, спричинених пандемією та вимушеним скороченням економічної активності внаслідок загальнонаціонального карантину, так і з низкою внутрішніх проблем, накопичених регіональними економічними системами за минулі роки.

Падіння у 2020 р. – 2021 рр. таких показників, як виробництво промислової і сільськогосподарської продукції, зростання безробіття, скорочення реальних доходів населення та обсягів капітальних інвестицій в усіх регіонах України є індикаторами того, що на цей час у регіонах відсутні дієві механізми адаптації та протистояння дії кризових чинників і формування підстав для економічного розвитку на самодостатній основі. Незважаючи на те, що завдяки комплексним реформам, проведеним у 2014–2020 рр., в Україні було здійснено децентралізацію влади, передано на місцевий рівень функції управління, створено об'єднані територіальні громади та зменшено адміністративний вплив, регіони не повною мірою одержали можливість самостійно обирати напрями розвитку та розпоряджатись власними коштами. Усі регіони України виявились недостатньо підготовленими до таких змін і на сьогодні відчувають брак інвестиційних ресурсів, що створює значні проблеми для подальшого розвитку.

Інвестиційна привабливість країни на міжнародній арені неможлива без всеохоплюючого економічного зростання всіх регіонів країни. Диспропорція у розвитку регіонів неминуче призведе до відтоку вітчизняних та іноземних інвестиційних капіталів, оскільки інвестори оцінюють ризики в загальному по економіці країни. Для недопущення негативних наслідків

перед науковцями постає завдання дослідження рейтингів інвестиційної привабливості регіонів з метою визначення та подолання диспропорцій в економічному зростанні. Економічний розвиток регіону значно залежить від розвитку підприємств на його території. В свою чергу, успіх підприємств залежить від ефективності використання наявних ресурсів та обсягу інвестицій.

Дослідженню проблем стимулювання інвестиційного розвитку регіонів у контексті реформування територіального розвитку і укріплення основ місцевого самоуправління, державної підтримки регіонів і створення об'єднаних територіальних громад присвятили свої праці Ю. П. Козаченко [1], Гелеверя Є. М., Сергієнко Ю. І. [2], Поліщук О. А., Поліщук О. Т. [3], Свічко С.О. [4], П. В. Жук, З. О. Сірик [5], Чикаренко І., Маматова Т., Чикаренко О. [6], Волік М.А. [7; 8].

Проте невирішеними залишаються питання формування механізму інвестиційної забезпечення розвитку регіонів України з урахуванням їх соціально-економічної специфіки. Недостатньо висвітленими в науковому інформаційному просторі також є проблеми оцінювання потенціалу регіонів і їх інвестиційної привабливості.

Метою дослідження є обґрунтування заходів щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

Для досягнення зазначеної мети було вирішено такі завдання:

- проаналізовано сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України;
- оцінено інвестиційну привабливість Волинської області;
- визначено напрями вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів;

– обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області.

Об'єктом дослідження є процес інвестиційної привабливості регіонів.

Предметом дослідження є механізм підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

У роботі використано такі **методи дослідження**: статистико-економічний, систематизації та узагальнення (для аналізу сучасного стану залучення інвестицій в економіку регіонів України); системний та порівняльний аналіз (для оцінювання інвестиційної привабливості Волинської області); аналізу та синтезу (для визначення напрямів вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів); абстрактно-логічний (для обґрунтування розроблених заходів та формулювання висновків) та ін.

Інформаційною базою дослідження є законодавство України, статистичні дані державних органів України та міжнародних організацій, дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, аналітичні огляди.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел з 31 найменування, 4 додатків. Матеріали роботи містять 5 рисунків та 6 таблиць. Загальний обсяг роботи складає 39 сторінок, основної частини – 31 сторінку.

РОЗДІЛ 1

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

1.1. Сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України

Від ефективності організації інвестиційного процесу регіонів залежить успішна реалізація завдань соціально-економічного розвитку. Активізація інвестиційного процесу сприятиме подоланню міжрегіональних диспропорцій. Правильний вибір проєкту для інвестування забезпечить високий і постійний дохід для інвестора. Інвестиційний проєкт реалізовується у регіонах з є найкращими умовами для цього. Перше, що робить досвідчений інвестор, – оцінює інвестиційну привабливість регіону, яка є показником політичного, економічного, соціального і фінансового розвитку регіону. Інвестиційна привабливість визначається не тільки напрямками та обсягами інвестицій, а й рухом інтелектуальних ресурсів, рівнем інфляції, та багатьма іншими економічними та соціальними чинниками. Формування сприятливого інвестиційного клімату залежить від збільшення обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій [9].

Активність та інтенсивність інвестиційних процесів напряму пов'язані і залежать від реального стану економічної ситуації та відображають перспективи розвитку будь-якої галузі, регіону чи усієї держави. За рівнем інвестиційної привабливості складається безліч інвестиційних рейтингів та індикаторів міжнародними організаціями (МФВ, Всесвітній банк та ін.), які дають можливість інвестору оцінити ступінь інвестиційного ризику як підприємства, так і держави в цілому та, відповідно, приймати інвестиційні рішення [10].

Інвестиції в регіони, перш за все, залежать від рейтингу країни в цілому і залежність така майже закономірна. Сьогодні Україна відпрацьовує всі

можливі заходи, щоб покращити свій рейтинг, але до високого рангу ще довгий шлях [11].

У рейтингу Doing Business 2020 Україна піднялась на 7 пунктів і посіла 64 позицію зі 190 країн світу. Найбільший прогрес Україна продемонструвала у таких складових рейтингу: "Захист міноритарних акціонерів" (+27 пунктів) - завдяки відкриттю інформації про кінцевих вигодонабувачів та компоненту "Отримання дозволу на будівництво" (+10 пунктів) - за рахунок усунення вимог до найму незалежного проектанта та інженера технагляду та ввівши систему онлайн-повідомлень, а також зменшення вартості дозволів на будівництво у межах Києва [12].

Також, слід відзначити, що у рейтингу агентства Moody's Investors Service Україна покращила свій кредитний рейтинг в міжнародному економічному списку. Він змінився з Саа3 до Саа2, що означає зміна прогнозу зі «стабільного» на «позитивний». Так, на поліпшення показників вплинуло проведення структурних реформ в Україні, що допомогло країні впоратися з борговим навантаженням і поліпшити позиції на зовнішніх ринках [13].

Крім того, у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності 2019 Україна покращила свої позиції на 2 пункти і зайняла 85 місце серед 137 країн світу, які досліджувались (у 2018 – 83 місце серед 138 країн) [14].

Міністерством розвитку громад та територій України щорічно оприлюднюється рейтинг соціально-економічного розвитку регіонів України (рис. 1.1).

Постійний моніторинг положення регіонів в рейтингу дозволяє визначити динаміку змін та є індикатором ефективності управлінських рішень місцевому рівні.

Проте, необхідно зауважити, що рейтинг не закріплюється надовго, а є дійсно ситуативним і сам регіон своєю активністю його може суттєво змінити; рейтинг являє собою лише деякий «іміджевий орієнтир», а не «догмат» для прийняття рішень [15].

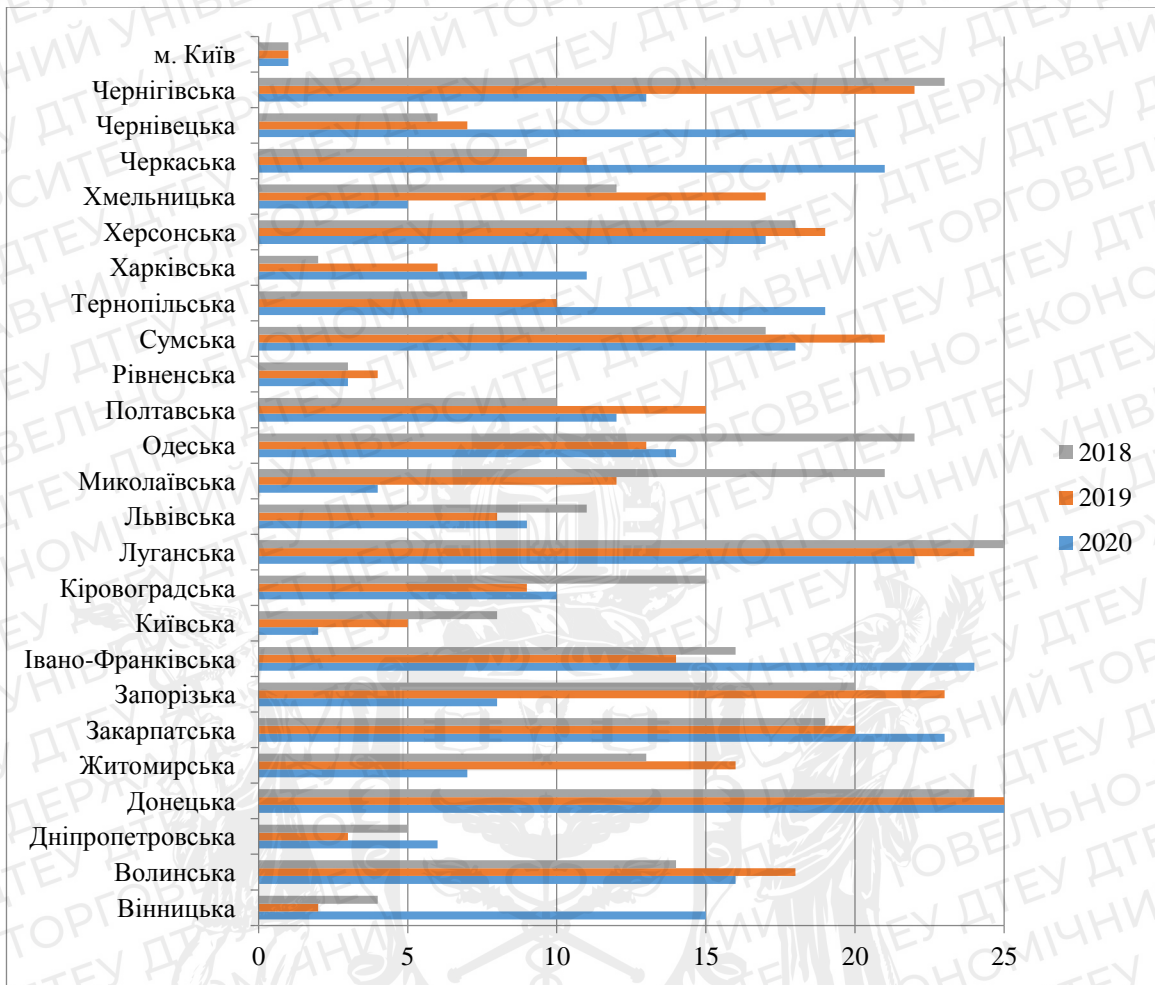

Рис. 1.1. Результати моніторингу та оцінки соціально-економічного розвитку регіонів України, 2018-2020

Джерело: складено автором за даними [16-18]

А тому не менше значення мають інші складові інвестиційної політики, такі як мобілізація внутрішніх ресурсів на розвиток, місцеві (регіональні) механізми адаптування до глобальних викликів і трендів, система гарантування вкладень та надійні управлінські механізми управління регіональним розвитком.

Існує достатньо методик визначення інвестиційної привабливості регіонів України. Нами обрано методику запропоновану у роботі [19].

За цією методикою було обрано ряд економічних показників діяльності регіонів для оцінювання їх інвестиційної привабливості та присвоєно їм відповідні коефіцієнти. За кожним критерієм оцінювання визначається

рейтинг регіону відносно інших регіонів України. Відповідно від суми рейтингів усіх критеріїв оцінювання визначається остаточне місце регіону в інвестиційній привабливості національної економіки [19] (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Критерії визначення інвестиційної привабливості регіонів України

Економічні показники	Коефіцієнт
Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту	X1
Валовий регіональний продукт на одну особу (грн)	X2
Кількість підприємств регіону на 10 тисяч наявного населення	X3
Обсяг капітальних інвестицій регіону у % до загального обсягу	X4
Рейтинг регіону відносно інших регіонів України	R
Оцінка інвестиційної привабливості регіонів за результатами дослідження	Y

Джерело: [19].

Результати проведеного дослідження відображено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Оцінка інвестиційної привабливості регіонів України

Регіони України	X1	R	X2	R	X3	R	X4	R	Y	R
Вінницька	93,6	19	83133	9	64	13	2,4	10	51	15
Волинська	96,9	9	73176	14	59	17	2,4	11	49	11
Дніпропетровська	91,0	24	122303	4	98	5	12,5	2	35	7
Донецька	95,8	13	49385	22	23	24	6,0	3	63	13
Житомирська	94,8	15	70225	16	59	18	1,8	14	64	16
Закарпатська	94,2	18	48853	23	53	20	1,0	22	83	24
Запорізька	93,6	20	91452	6	92	7	2,8	9	44	9
Івано-Франківська	94,7	17	63237	18	60	16	1,3	19	71	21
Київська	96,7	10	123216	3	114	2	5,5	4	18	2
Кіровоградська	89,2	25	77788	13	92	8	1,3	20	62	23
Луганська	100,6	3	18793	25	16	25	0,6	24	77	22
Львівська	101,8	2	85177	8	83	9	3,9	8	27	3
Миколаївська	91,5	23	82121	11	103	4	1,9	13	51	14
Одеська	95,8	14	82879	10	107	3	4,0	7	33	6
Полтавська	97,4	7	134383	2	81	10	5,2	5	24	4
Рівненська	98,9	5	58318	20	52	21	1,2	21	67	17
Сумська	103,3	1	70550	15	58	19	1,5	16	52	10
Тернопільська	96,1	12	54821	21	50	22	1,4	17	73	20
Харківська	96,2	11	92837	5	95	6	4,1	6	29	5
Херсонська	94,8	16	59972	19	79	11	0,9	23	69	19
Хмельницька	100,0	4	65893	17	61	15	2,2	12	48	8
Черкаська	93,0	22	86279	7	78	12	1,7	15	55	18
Чернівецька	93,1	21	46135	24	47	23	0,6	25	93	25
Чернігівська	98,0	6	78098	12	64	14	1,4	18	51	12
м. Київ	97,2	8	320897	1	342	1	32,4	1	11	1

Джерело: розраховано автором на основі [20-22].

Як свідчать розрахунки, в Україні простежується суттєва диспропорція інвестиційної привабливості регіонів. Найбільш привабливим регіоном для інвестицій є м. Київ за всіма показниками. Також у 2020 р. інвестиційно привабливими були Київська, Львівська, Полтавська та Харківська області. Більшість регіонів України не мають суттєвих відмінностей в інвестиційній привабливості. Найменш привабливими для інвесторів були Чернівецька, Закарпатська, Кіровоградська та Луганська області. Отже ці області потребують найбільшої допомоги з боку держави та приватних інвесторів, щоб стимулювати розвиток та інвестиційне зростання.

Для розуміння спеціалізації регіонів досліджено обсяги залучення капітальних інвестицій по регіонах за видами економічної діяльності у 2020 р. З метою оптимізації та покращення сприйняття галузям народного господарства присвоєно відповідні коефіцієнти [19] (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Умовні позначення Таблиці 1.4

Види економічної діяльності	Коефіцієнт
Сільське господарство, лісове, господарство та рибнегосподарство	A1
Промисловість	A2
Будівництво	A3
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	A4
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	A5
Інформація та телекомунікації	A6
Професійна, наукова та технічна діяльність	A7
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	A8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	A9

Джерело: [19].

Для дослідження обрано ключові галузі економіки. Критерієм відбору є обсяг капітальних інвестицій в галузь $\geq 1\%$ від загального по Україні [19].

Результати розрахунків наведено у табл. 1.4.

Результати розрахунків свідчать про нерівномірність розподілення капітальних інвестицій між видами економічної діяльності в регіонах та

Україні. Найбільшу частку складають галузі промисловості, будівництва та сільського господарства. Найменший обсяг інвестицій у 2020 р. залучено до професійної, наукової та технічної діяльності; охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. Такий малий обсяг інвестицій в наукову діяльність та охорону здоров'я негативно впливатиме на економічне зростання, оскільки наука є двигуном інноваційного зростання економіки та залучення інвестицій.

Таблиця 1.4

**Обсяг капітальних інвестицій за видами економічної діяльності
(% до загального обсягу у регіоні)**

Регіони України	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9
Україна	9,3	37,7	10,2	7,8	5,8	5,0	2,4	9,8	1
Вінницька	23,0	35,5	15,0	5,5	3,2	1,4	2,5	7,5	1,9
Волинська	5,4	66,5	10,6	3,1	1,7	0,1	0,1	8,5	1,2
Дніпропетровська	4,3	55,6	2,0	12,6	3,1	0,2	0,2	12,4	0,5
Донецька	3,8	60,6	1,4	3,3	3,4	5,7	3,6	9,6	1,0
Житомирська	28,4	29,1	7,8	4,4	4,2	0,2	0,2	19,5	1,6
Закарпатська	1,7	39,4	26,8	4,0	2,3	0,2	0,5	14,9	2,1
Запорізька	15,1	56,8	1,7	1,0	6,8	1,1	3,0	9,8	1,4
Івано-Франківська	7,8	34,9	20,2	3,9	4,7	0,4	0,2	17,2	3,2
Київська	16,3	26,6	28,6	12,3	4,0	0,1	0,3	4,8	0,3
Кіровоградська	48,3	31,3	1,6	7,7	1,7	0,2	0,4	6,7	0,5
Луганська	38,7	20,9	0,8	2,9	1,5	0,1	2,9	22,4	7,6
Львівська	1,1	37,3	22,9	8,9	1,5	1,3	0,8	13,8	1,3
Миколаївська	16,2	22,9	3,1	24,7	1,5	0,2	0,8	26,9	0,5
Одеська	5,6	21,2	18,2	2,8	15,5	1,7	1,5	14,9	0,0
Полтавська	13,3	50,3	3,4	3,1	2,1	0,3	0,5	23,7	1,7
Рівненська	19,8	27,8	20,6	5,0	2,5	0,0	0,1	21,5	1,7
Сумська	30,0	34,0	17,5	3,3	1,8	0,3	0,6	8,4	1,7
Тернопільська	26,3	24,8	23,9	5,1	6,2	0,6	2,3	4,5	1,5
Харківська	8,9	29,2	20,4	4,3	4,1	1,1	0,8	14,1	3,1
Херсонська	47,4	13,6	4,9	4,0	1,4	0,2	0,8	15,7	3,5
Хмельницька	25,0	30,4	8,7	2,2	5,1	0,1	0,2	20,3	1,1
Черкаська	36,0	15,3	12,0	5,9	2,9	0,3	0,7	22,3	1,9
Чернівецька	9,6	25,3	35,2	4,8	2,0	0,7	0,2	15,2	3,8
Чернігівська	45,8	22,3	9,2	2,8	1,5	0,1	0,0	12,2	2,4
м. Київ	0,3	31,8	8,4	9,5	9,6	13,6	5,3	2,3	0,6

Джерело: розраховано автором на основі [23].

У регіональному розрізі простежується спеціалізація та пріоритетність для економіки регіонів. Так, Херсонська, Кіровоградська, Чернігівська та Черкаська області є привабливими для залучення інвестицій в сільське господарство. Волинська, Дніпропетровська та Запорізька області приваблюють розміщувати інвестиції у промисловий капітал. Найбільший обсяг інвестицій в галузь інформація та телекомунікації спостерігається в м. Київ 13,6 % при загальних обсягах інвестицій по Україні – 5,0% [24].

У сучасних умовах збільшення обсягів інвестицій в економіку регіонів є ключовим завданням, вирішити яке можливо шляхом інвестиційної привабливості.

Окреслимо ряд факторів, що за опитуванням Світового економічного форуму впливають на розвиток бізнесу в Україні: політична нестабільність; дії уряду; доступ до фінансових ресурсів; наявність природних ресурсів; інфляція; недостатній рівень кваліфікованої робочої сили; низький рівень охорони здоров'я; злочинність; валютне регулювання; податкові ставки; трудове законодавство [25].

Проведене дослідження свідчить про диспропорцію в розвитку регіонів та показує, які саме регіони потребують додаткових стимулів, а які мають високу інвестиційну привабливість.

Інвестиційна привабливість регіонів України в її рейтинговому рівні є характеристикою інвестиційного процесу і клімату. Проте області-лідери і їх рейтинги настільки нестабільні, що довіра до них не формується, а практика обсягів інвестиційних вкладень не піддається ні трендам, ні аналітичним оцінкам. Лідируючі позиції стійко зберігає тільки м. Київ та Київська область. Інші регіони щорічно змінюють свої позиції на рейтинговій шкалі обсягів інвестування, особливо, що стосується іноземних вкладень [14Ошибка! Закладка не определена.].

1.2. Оцінка інвестиційної привабливості Волинської області

Інвестиційна діяльність є джерелом і передумовою розвитку економіки регіонів. Прикордонний регіон має особливий статус і відіграє важливу роль у процесі міждержавного співробітництва. Розширення інвестиційних відносин України з іншими країнами на прикордонних територіях відповідає не лише регіональним інтересам, а й інтересам всієї країни. Однак такі зв'язки можуть бути додатковим джерелом підвищення рівня розвитку не лише регіону, а й країни в цілому [15]. Тому дослідження інвестиційної привабливості Волинської області, як прикордонного регіону, є надзвичайно актуальним.

Економічний потенціал Волинської області у поєднанні з географічним положенням створює сприятливі умови не лише для ефективної підприємницької діяльності в регіонах, а й для активної зовнішньоекономічної діяльності, сприяє залученню в економіку іноземних інвестицій. Прикордонне розташування та специфіка розвитку створюють сприятливі умови для інтеграції у світове господарство [26]. Близькість безпосереднього кордону з Білоруссю та Польщею, як членом Європейського Союзу, та членство в Єврорегіоні Буг сприяє активному розвитку ділових зв'язків Волинської області із зарубіжними країнами та активізації інвестиційної діяльності.

Аналіз економічної ситуації у Волинській області за період з 2000 по 2020 роки показує, що одним із найбільш ефективних видів зовнішньоекономічної діяльності з метою підвищення рівня розвитку продуктивних сил регіону є інвестиційна діяльність. Станом на кінець 2020 р. в економіку Волинської області інвестовано 247,9 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (рис. 1.2).

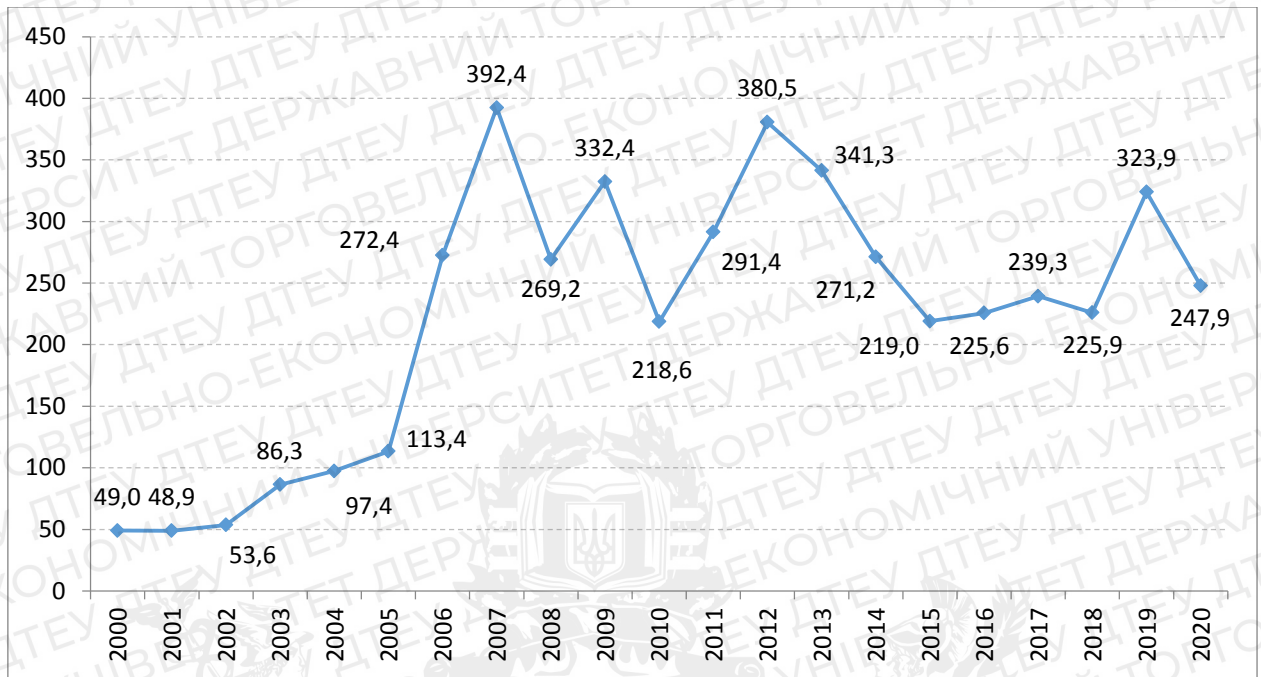

Рис. 1.2. Обсяги прямих інвестицій в економіці Волинської області, 2000-2020, млн. дол. США

Джерело: складено автором за даними [27].

Загальна фінансово-економічна ситуація в країні супроводжується змінами в інтенсивність та структура іноземних інвестицій в регіон. До 2007 р. включно можна констатувати поступове збільшення інвестицій – 392,4 млн. дол. США на кінець 2007 р. 2008–2010 рр. були періодом фінансово-економічної кризи в Україні. Це призвело до різкого скорочення припливу іноземного капіталу в економіку країни і Волинській області зокрема. З 2011 року відновилася позитивна динаміка руху капіталу – 291,4 млн. дол. порівняно з 218,6 млн. дол. США у 2010 р. У 2012 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку області становив 380,5 млн. дол. Але з 2013 року регіональна інвестиційна активність знову зменшилася – приплив іноземних інвестицій скоротився на 39,2 млн. дол. США і обсяг інвестицій становив 341,3 млн. дол. У 2014 р. спостерігалися наслідки загальнодержавної кризової ситуації, що призвело до скорочення іноземних прямих інвестицій на 70,1 млн. дол. США порівняно з попереднім 2013 р. У 2015 р. обсяги прямих іноземних інвестицій склали 247,1 млн. дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (власного капіталу), внесених в економіку регіону за період інвестування станом на кінець 2016 року становив 225,6 млн дол. Збільшення надходжень іноземних інвесторів спостерігалось у 2019 р. – 323,9 млн дол., проте у 2020 кризовому році обсяги інвестицій зменшилися на 76 млн дол. і склали 247,9 млн дол. США.

Аналізуючи географічну структуру припливу іноземного капіталу, слід зазначити, що інвестиції в Волинську область надходили з 37 країн світу. Найбільших обсяг інвестицій надходить з країн ЄС (210,1 млн дол. США станом на кінець 2020 р.). Це свідчить про те, що країни Європейського Союзу є постійними і перспективними інвесторами для Волинського регіону.

Порівнюючи географічну структуру іноземних інвестицій у 2010 та 2020 роках, слід зазначити, що він істотно не змінився. Основними інвесторами є Польща, Кіпр, Австрія (рис. 1.3-1.4).

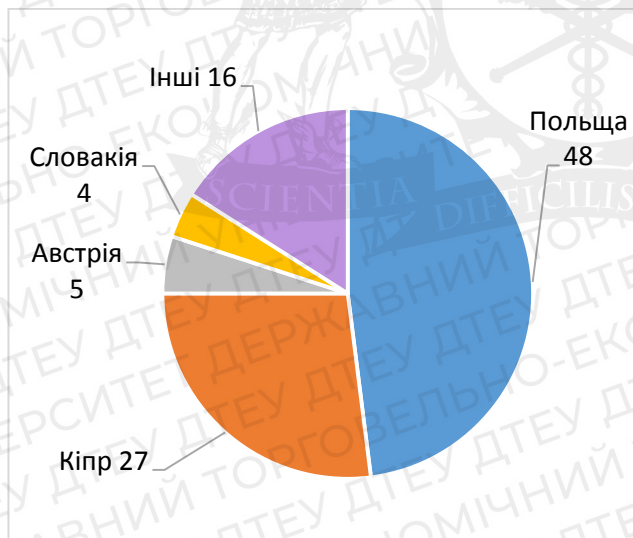

Рис. 1.3. Географічна структура прямих іноземних інвестицій в економіку Волинської області, 2010, %

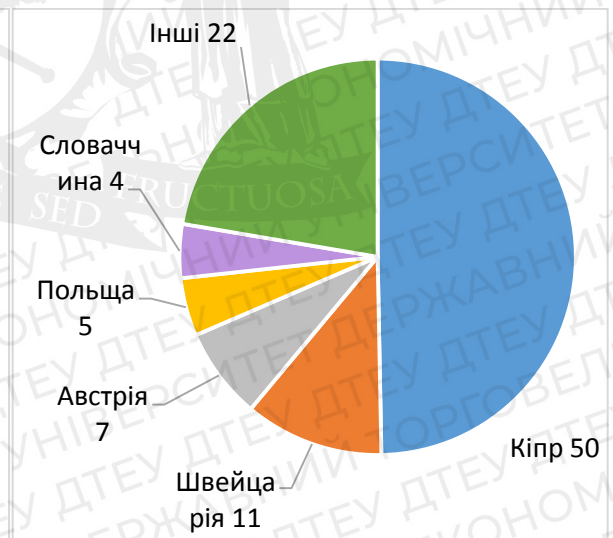

Рис. 1.4. Географічна структура прямих іноземних інвестицій в економіку Волинської області, 2020, %

Джерело: розраховано автором за даними [26; 27].

Слід виділити збільшення частки Кіпру – з 27% до 50%. Інвестиції Кіпру, які у 2020 р. становили 123,2 млн. дол. США, зосереджені переважно в переробну промисловість – 87,1 млн. дол. США, оптову та роздрібну

торгівлю – 3,5 млн. дол. США, операції з нерухомістю – 2,47 млн. дол. США та професійну, науково-технічну діяльність – 2,1 млн. дол. Слід зазначити, що Кіпр є офшором. Більшість офшорних інвестицій в Україні – український капітал, власники якого використовують компанії на Кіпрі та інші офшорні компанії для оптимізації оподаткування та отримання специфічного правового статусу. На тлі потоків капіталу з Кіпру, обсяги та динаміка інвестицій з інших країн виглядають малими. Зокрема, частка Польщі зменшилася з 48 до 5%. Частка інших країн зросла з 16 до 22%. Не менш важливим є аналіз галузевої спрямованості інвестиційних фондів (дод. А).

Промисловість є однією з найважливіших складових господарського комплексу. Це є пріоритетною і перспективною сферою для Волинської області, в яку спрямовуються найбільші обсяги інвестицій. У 2015 році іноземні інвестиції в промисловість становили 172,5 млн. дол. США, 2016 р. – 182,3 млн. дол. США, 2017 р. – 197,9 млн. дол. США відповідно [21].

Станом на кінець 2020 р. в області налічувалося 2468 суб'єктів господарювання, що працюють у промисловості. З них 798 промислових підприємств та 1670 фізичних осіб-підприємців (дод. Б). Серед них 4 великих, 115 середніх та 679 малих підприємств, де перебуває понад 70% робітників і які концентрують промислове виробництво області [21].

Економічний потенціал області формують підприємства таких галузей, як харчова, машинобудівна промисловість, деревообробне та паперове виробництво, виробництво гумових та пластмасових виробів, виробництво меблів, металургійне виробництво, текстильне виробництво та виробництво одягу, гірничодобувна та хімічна промисловість. У 2020 році 90% загального обсягу прямих інвестицій було здійснено у промисловість. Серед них підприємства з виробництва виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфії; машинобудування, крім ремонту та монтажу машин та обладнання, меблі, виробнича та інша продукція; ремонт та монтаж машин та обладнання, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів,

виробництво гумових та пластмасових виробів, інші нерудні мінеральні продукти [28].

В структурі земельного фонду Волинської області більше половини території займають землі сільськогосподарського призначення – 1080,8 тис. га (54%). Під лісами та лісистістю 697,7 тис. га або 34,6 % земельного фонду Волинської обл. Тому ця галузь є пріоритетним напрямком у залученні іноземного капіталу, про що свідчать стабільно високі обсяги інвестованих коштів протягом багатьох років. Пріоритетні напрями розвитку аграрного сектору економіки області є виробництво зернових і технічних культур, картоплі та овочів, цукрових буряків, м'яса та молока [26].

Пріоритетними напрямами залучення інвестицій є: розвиток агропромислового комплексу, створення нових і реконструкція виробничих потужностей харчової та переробної промисловості; машинобудування, деревообробка, легка промисловість; будівництво; охорона навколишнього середовища та розвиток соціальної інфраструктури; туризм і рекреаційний комплекс [8].

Для районів Волинської області характерна яскраво виражена територіальна диференціація в розрізі іноземних інвестицій. Більше іноземних інвестицій отримують райони, що розташовані близько до обласного центру, який є стрижнем економічного розвитку області. Причиною низької конкурентоспроможності окремих регіонів області є нерівномірний розподіл економічного потенціалу, нерозвиненість інфраструктури, структурні дисбаланси попиту та пропозиції на ринку праці [26].

Регіони України відрізняються за обсягом прямих іноземних інвестицій, що свідчить про їх різний характер рівня інвестиційної активності, спостерігаються диспропорції в соціально-економічному розвитку регіонів тощо.

Слід зазначити, що в порівнянні з сусідніми Рівненською та Тернопільською областями ситуація на Волині краще, але в порівнянні зі Львівською областю та іншими високорозвинутими регіонами Волинська

область займає останні позиції. Тому необхідно впроваджувати заходи, спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату та розвиток інвестиційної інфраструктури для забезпечення модернізації господарського комплексу області [6].

Наразі у Волинській області останнім часом успішно реалізовано чотири великих проекти (дод. В) та зараз реалізуються ще два проекти (дод. Г).

Одним із напрямків залучення іноземного капіталу є створення індустріальних парків. Метою створення такого парку є забезпечення сталого економічного розвитку міста шляхом формування єдиного району зі спеціально обладнаною інфраструктурою для розміщення нових об'єктів промисловості, інновацій, логістики та супутніх послуг. Це значно полегшує інвесторам доступ до ринку в окремих областях. У 2017 році це створення розпочав роботу перший індустріальний парк «Новололинськ» у Волинській області. Функціональне позначення цього індустріального парку машинобудування; приладобудування; матеріально-технічне постачання та збут (логістика); легка промисловість (текстильна, швейна, шкіряно-взуттєва, шкіряно-галантерейна); сільськогосподарська промисловість (тепліці); ІТ кластер (аутсорсинг) [3].

Сучасний стан іноземних інвестицій в українську економіку прагне найкращого. Погіршення інвестиційного клімату (нестабільна політична ситуація, запровадження локдауну тощо) негативно вплинув на інвестиційну привабливість регіонів України та Волинській області зокрема. Збільшення обсягів іноземних інвестицій сьогодні є гарантією зростання прибутків суб'єктів господарювання та доходів населення у майбутньому. Пропагуючи свої залучення та ефективне використання, регіони зможуть виробляти якісні інноваційні продукти та бути конкурентоспроможними як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Тільки за умов політичної і економічної стабільності, ефективних заходів та впровадження реформ, покращення інвестиційного клімату в Україні Волинська область збільшить потік інвестицій [22].

РОЗДІЛ 2

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

2.1. Напрями удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів

Сьогодні в економіці України здійснюються швидкі, але не до кінця прогнозовані перетворення. Причиною цього є політичні та інші чинники, які впливають на економічне середовище. Для стабільного розвитку економіки України потрібні міжнародні інвестиції. Вони вкрай важливі, але сьогодні ми маємо непросту ситуацію, адже проблема інвестицій вирішується у стані внутрішньої та світової кризи, тобто є дуже багато країн, які хочуть завести інвестора, а фактично інвесторів дуже мало. З одного боку, наша нестабільна економічна ситуація вимагає залучення довгострокового капіталу, який знаходиться у іноземних інвесторів. З іншого боку, на думку експертів, внутрішніх та міжнародних суб'єктів господарювання, інвестиційний клімат регіонів України для міжнародних інвесторів є непривабливим [11].

Основними чинниками, які погіршують інвестиційну привабливість регіонів України, є: нестабільне законодавство, тиск під час ведення бізнесу, відсутність позитивних змін в економіці України, політична нестабільність та ризик обвалу або непрогнозованість курсу гривні [8].

Поліпшення інвестиційного клімату є запорукою оновлення промисловості, загального рівня життя українців та швидкого розвитку нашої економіки. На думку експертів, єдиний шлях для виходу України зі стану кризи – наявність власних або інвестиційних ресурсів, для того щоб не створювався бюджетний дефіцит, а також для постійної інвестиційної діяльності у різних промислових сферах [3; 8; 14; 15].

Активна позиція держави в реформаційному процесі проведення децентралізації, укріплення самоврядування на місцях та перерозподіл

бюджетних потоків на користь регіонів сформували потужну систему об'єднаних територіальних громад. Сьогодні ОТГ є одночасно і об'єктом і суб'єктом інвестування, а їх інноваційний розвиток пов'язаний з власними зусиллями в різних напрямках стратегії розвитку і тактики оперативного управління [5] (рис. 2.1).

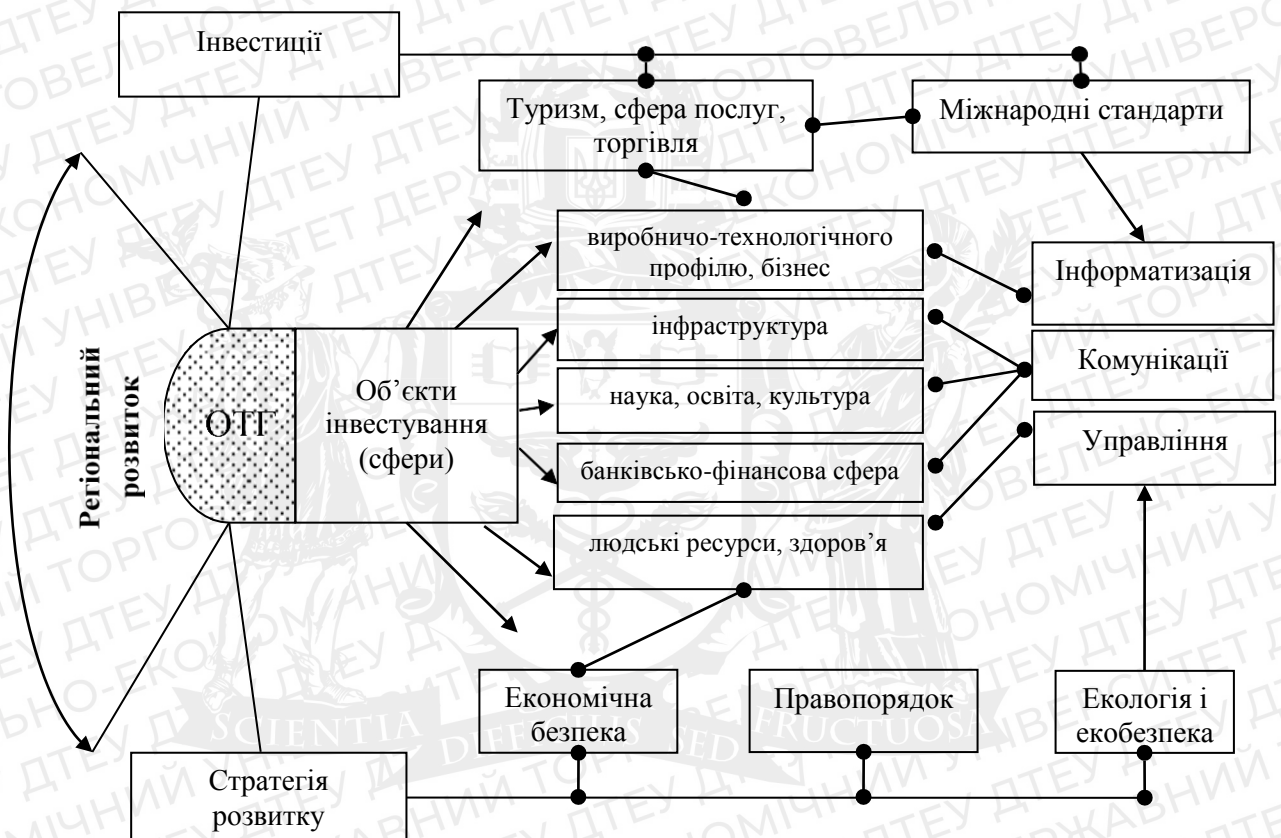

Рис. 2.1. Зв'язок регіонального розвитку з інвестиційним забезпеченням ОТГ

Джерело: складено автором за [5].

На представленій схемі визначено зв'язок стратегії розвитку ОТГ з інвестиційним забезпеченням та виділені основні сфери інвестування, з яких головними є: виробничо-технологічна база, інвестування в людські ресурси, що активує підприємницьку діяльність. У своїх стратегіях розвитку ОТГ мають віддавати пріоритет підприємницькій складовій, конкурентним перевагам, малому і середньому бізнесу, інноваційним проектам [6].

Концептуальна модель розвитку не включає в себе бюджетну складову в прямому її розумінні, чим підкреслюється роль «інновацій, бізнесу і

комерції» як складових регіонального менеджменту. А в менеджменті фінанси – лиш один із ресурсів, важливий, але не головний, оскільки головний ресурс – це люди з їх інтелектом, працездатністю та різним комплексом потреб і соціально-економічних відносин [5].

Відповідальність за утворення сприятливого інвестиційного клімату в країні несе держава. Успіхи на шляху подолання проблем у розвитку інвестиційного клімату залежать від ефективної інвестиційної політики України, а також від рівня змін на краще несприятливих тенденцій, які були сконцентровані в інвестиційній політиці [4].

З огляду на це, Україні необхідно вирішити такі проблемні питання, які заважають поліпшенню інвестиційного клімату [8; 22]:

- у регіонах у представників влади сьогодні присутній момент ділення інвесторів на українських та міжнародних. Такі обставини не дають позитивних відгуків із боку міжнародних інвесторів, тому що вони не впевнені в юридичних гарантіях;
- концентрація уваги української влади на отримання економічних ресурсів переважно від іноземних економічних організацій, таких як МБРР та МВФ. Наслідком таких дій є недооцінка важливості підтримувати фінансові операції приватних міжнародних інвесторів.

Для того щоб поліпшити інвестиційну привабливість та відновити динаміку інвестиційної діяльності в регіонах, необхідно вжити таких заходів:

1. Міністерство фінансів України повинно доповнити статтю 42-1 Бюджетного кодексу, а саме питання, яке стосується нормування фінансування з Державного фонду розвитку регіону в питанні капітальних проектів [14].
2. Міністерство економічного розвитку повинно посилити національну допомогу для стратегічного розвитку індустріальних парків як важливого інструменту для отримання міжнародних інвестицій, а також на регіональному рівні корегувати статтю 34 Закону України «Про індустріальні

парки». Внести корективи у статтю 71 Бюджетного кодексу України, а саме в пункт, який свідчить про необхідність спрямування бюджетних коштів на будівництво індустріального парку в регіонах до 10% обсягу бюджету розвитку обласного бюджету [22].

3. Оновити і подати англійською та українською мовами інформацію про проєкти, які створюються в регіонах України, для отримання нових пропозицій від міжнародних інвесторів. Це повинно зробити Міністерство інфраструктури [15].

4. Міністерству економічного розвитку потрібно розширити можливості для тих підприємців, які приймають участь у регіональних проєктах, а саме у статті 5 частині 1 «Про угоди про розподіл продукції» стосовно сторін угоди, якими виступають інвестори й держава в особі Кабінету Міністрів України чи місцевого органу виконавчої влади [2].

5. Місцевій виконавчій владі та органам самоврядування на регіональному рівні [3]:

- підтримувати інвестиційну активність малих підприємств за рахунок організаційного забезпечення;
- створювати інвестиційні форуми та ярмарки на місцевому рівні;
- розміщувати на національних Інтернет-ресурсах інформацію про здійснення державних закупівель із метою отримання заявки від різних учасників з різних регіонів;
- надавати допомогу громадським організаціям із комунікативним забезпеченням;
- ініціювати перед Кабінетом Міністрів України створення на регіональному рівні промислово-наукових комплексів. Завдяки високим результатам таких комплексів можна залучити велику кількість міжнародних інвесторів;

– ініціювати перед урядом питання стосовно створення на регіональному рівні масштабних спортивних змагань, ярмарок, фестивалів, які дадуть змогу покласти початок розвитку господарської діяльності і стати точками зростання для економік регіонів через отримання міжнародних інвестицій.

6. Міністерству економічного розвитку створити і надати на затвердження уряду інвестиційну стратегію країни та регіонів із метою отримання міжнародних інвестиційних ресурсів для швидкого розвитку галузей. У стратегії підкреслити ключові сфери інвестування в країні [11].

Також у стратегіях розвитку областей доцільно, окрім минулого досвіду, враховувати такі існуючі розробки, як Державна стратегія сталого розвитку; екологічна стратегічна оцінка; програми транскордонного і міжрегіонального співробітництва; інноваційні стратегії і програми; реформування адміністративно-територіального устрою України; смарт-спеціалізацію регіонів; стратегії залучення інвестицій в регіони; цілі сталого розвитку; інвестиційний атлас надкористувача.

2.2. Обґрунтування заходів щодо удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області

Рівень інвестиційної привабливості в регіоні визначається впливом сукупності об'єктивних і суб'єктивних факторів інвестування. Об'єктивні фактори – це інвестиційний потенціал регіону, а об'єктивні перешкоди, що заважають реалізації інвестиційних можливостей – це регіональні інвестиційні ризики, наявність яких визначає ймовірність неповної реалізації інвестиційного потенціалу регіону [10].

Для визначення напрямів удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області здійсимо SWOT-аналіз (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

SWOT-аналіз Волинської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> –Вигідне економіко-географічне розташування. –Наявність унікальних рекреаційних та природних ресурсів, їх просторова дислокація по території області. –Розвинена магістральна транспортна та прикордонна інфраструктура із значним транзитним потенціалом. –Великі площі природних пасовищ та сінокосів, наявність достатньої кількості с/г угідь. –Значний туристичний потенціал (наявність пам'яток історії та культури). –Наявність власних енергетичних ресурсів, у т.ч. вугілля, газ, торф і т.д. –Успішно діючі потужні промислові підприємства у провідних галузях промисловості (машинобудування, харчова та деревообробна промисловість). –Наявність значної кількості інвестиційно привабливих об'єктів промислової нерухомості та земельних ділянок для інвестування. –Активний розвиток одиниць місцевого самоврядування базового рівня. –Впроваджені інформаційно-телекомунікаційні системи регіонального рівня в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування. –Наявність трудових ресурсів та низька (порівняно з країнами ЄС) вартість робочої сили, особливо жіночої. –Наявність мережі ринкових інституцій (банків, консалтингових, аудиторських, страхових компаній). –Наявність трудових ресурсів та низька (порівняно з країнами ЄС) вартість робочої сили, особливо жіночої. –Наявність мережі ринкових інституцій (банків, консалтингових, аудиторських, страхових компаній). 	<ul style="list-style-type: none"> –Незадовільний стан автомобільних доріг регіонального та місцевого значення. –Незначна частка високотехнологічної інноваційної продукції у структурі виробництва регіону. –Високий рівень безробіття. Значна тіньова зайнятість. –Незадовільний технічний стан і зношеність значної частини основних фондів систем водопостачання та водовідведення, інженерних мереж. –Технічно і морально застаріла система поводження з твердими побутовими відходами в області. –Значні диспропорції у розвитку сільських та міських територіальних громад (інженерно-технічні комунікації та організація побуту мешканців). –Неналежне покриття області повноцінним сигналом цифрового телебачення та низька якість каналів зв'язку з доступу до мережі Інтернет в окремих сільських територіях. –Незначне використання природного та культурного потенціалу для розвитку туризму, відсутність комплексного туристичного продукту. –Морально застаріла та фізично зношена навчально-матеріальна база об'єктів соціальної інфраструктури, в т.ч. профтехосвіти –Недостатній доступ до якісної освіти у сільській місцевості –Особисті низько ефективні та низько технологічні селянські господарства залишаються переважаючою формою господарювання в аграрному секторі області. –Дотаційність бюджету Волинської області, значне соціальне навантаження бюджетів області при вкрай недостатніх обсягах бюджетів розвитку. –Низька енергоефективність у промисловому та бюджетному секторі.

Джерело: складено автором на основі [29].

Інвестиційна привабливість виражає відносну привабливість конкретних районів з точки зору якості розміщення та поглинання інвестицій завдяки цінностям, наявним у певній місцевості (наявність та якість виробничих факторів, сировина, величина ринку, багатство суспільства, кваліфікація та ресурси працівників, якість технічної інфраструктури, наявність науково-дослідних центрів тощо) [10].

На основі SWOT – аналізу побудуємо SWOT-матрицю порівняльних переваг Волинської області (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

SWOT-матриця порівняльні переваги Волинської області

Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> –Покращення бізнес-клімату в Україні, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. –Зростання популярності внутрішнього туризму, збільшення кількості міжнародних туристичних проєктів. –Зростання світового попиту на продовольство. Вихід с/г підприємств на європейський ринок. –Підвищення інвестиційної привабливості України –Залучення іноземних партнерів в рамках транскордонної співпраці до інноваційного перепрофілювання економіки регіону з метою інтеграції до ЄС. –Розширення міжнародних транспортних коридорів територією України. –Продовження діяльності програм міжнародної технічної допомоги. –Запровадження «промислового безвізу» до країн ЄС. –Зростання бюджетної самостійності громад через децентралізацію, проведення адмінреформи. –Популяризація екологічного способу життя, споживання органічної продукції та здорового способу життя. 	<ul style="list-style-type: none"> –Нестабільна економічна та політична ситуація. –Відтік трудових ресурсів. Природне скорочення частки працездатного населення. Висока частка жінок пенсійного віку, які належать до вразливої групи населення. –Критична екологічна ситуація внаслідок нераціонального використання природних ресурсів. –Зростання відсотків кредитів і позик на прийнятних для виробника умовах. –Скорочення державної підтримки розвитку галузі АПК. –Зниження рівня державного фінансування інновацій та науки. –Посилення природних катаклізмів за рахунок зменшення лісистості області, деградація ґрунтів, розробка Хотиславського кар'єру (Республіка Білорусь), забруднення водних об'єктів, засушення. –Високі показники захворюваності, смертності та інвалідності, особливо, що стосується чоловіків

Джерело:

Отже, доцільно визначити напрями та засоби підвищення інвестиційної привабливості Волинської області [2; 3; 6; 22; 25; 30]:

1. Сприяння розвитку пріоритетних для прикордонних територій видів економічної діяльності та покращення соціальної підтримки населення. З огляду на прикордонне розташування, значним потенціалом конкурентоспроможності Волинської області характеризуються транспорт і зв'язок, торговельно-посередницька та логістична сфера, переробна промисловість, готельно-ресторанний бізнес, туризм та рекреація. Регіональним і місцевим органам влади доцільно спільно розробити та реалізувати низку організаційно-економічних заходів, спрямованих на стимулювання розвитку суб'єктів господарювання цих видів економічної діяльності. Для стимулювання пріоритетних напрямів економіки можна скористатися зарубіжним досвідом.

2. Сприяння розвитку малого бізнесу та посилення інтеграційних зв'язків із суб'єктами бізнесу з інших економічно розвинених територій найближчих регіонів. Реалізація цього заходу дозволить здійснювати спільну фінансово-інвестиційну підтримку бізнес-проектів, збільшить кількість суб'єктів малого бізнесу, підвищить рівень ділової активності, стимулюватиме розвиток місцевих підприємницьких ініціатив; покращить ресурсне та матеріального-технічне забезпечення суб'єктів підприємництва; активізує практику організації інтеграційних та кооперативних процесів між суб'єктами малого бізнесу в різних секторах економіки; мотивує населення до здійснення підприємницької діяльності.

3. Створення нових та підтримка діючих суб'єктів інвестиційної інфраструктури та інвестиційного посередництва. Цьому сприятимуть: активніша діяльність фахівців органів державної та місцевої влади зі створення і популяризації інвестиційних проектів та інформації про економіко-ресурсний потенціал Волинської області серед вітчизняних та зарубіжних інвесторів; заохочення інвестиційних фондів та компаній, що функціонують в Волинській області; ширше залучення агенцій регіонального

розвитку та організацій з транскордонного співробітництва до діяльності з підвищення інвестиційної привабливості Волинської області.

4. Активізація діяльності органів влади та місцевого самоврядування щодо промоції перспективних інвестиційних проектів. Враховуючи особливості та певну схожість проблем соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів, їх інвестиційне, фінансове та ресурсне забезпечення, потенціал розвитку, перспективним для Волинської області вважається створення центру інвестиційного розвитку, що дозволить акумулювати обмежені бюджетні можливості одразу декількох регіонів, підвищити увагу та посилити координацію діяльності з вирішення проблем покращення інвестиційного середовища, активізувати міжрегіональне та транскордонне співробітництво.

5. Розвиток дорожньо-транспортної, житлово-комунальної, соціальної та іншої інфраструктури для покращення транспортної доступності Волинської області як передумови її інвестиційної привабливості. Через обмеженість ресурсів для досягнення цього пріоритетного напрямку можна створювати державно-громадські фонди інфраструктурного розвитку Волинської області за участі органів влади усіх рівнів, бізнес-структур, громадського суспільства, що дозволить акумулювати кошти (у т. ч. з програм міжнародної технічної фінансової допомоги) для надання грантів або кредитів суб'єктам господарювання для відбудови елементів інфраструктури Волинської області, як це відбувається в інших країнах.

До розвитку інфраструктури Волинської області можуть залучатися й суб'єкти господарювання та громадські організації з інших регіонів України. Для цього слід створити фінансово-економічні стимули, у т. ч. завдяки інструментам інвестиційних пілг, державно-приватного партнерства, державного замовлення та бюджетного фінансування на конкурсних засадах, преференцій та маркетингової підтримки.

6. Актуалізувати діяльність органів влади щодо дерегуляції комерційної, господарської, інвестиційної діяльності. Місцевим органам

виконавчої влади доцільно створити спеціальний інтернет-портал для отримання відгуків суб'єктів господарювання, ведення діалогу з інвесторами та представниками бізнесу і висвітлення інформації про оперативне реагування на факти бюрократичних та корупційних перешкод при підготовці і погодженні інвестиційних проектів, отриманні дозволів на користування земельними ділянками, державним та комунальним майном, здійснення окремих видів діяльності у Волинській області. Інвестиційно-інноваційний розвиток Волинській області слід попередньо оголосити пріоритетним.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведене дослідження дозволило дійти низки висновків.

1. Результати аналізу сучасного стану залучення інвестицій в економіку регіонів України засвідчили, що в Україні простежується суттєва диспропорція інвестиційної привабливості регіонів. Найбільш привабливим регіоном для інвестицій є м. Київ за всіма показниками. Також інвестиційно привабливими є Київська, Львівська, Полтавська та Харківська області. Найменш привабливими для інвесторів є Чернівецька, Кіровоградська та Луганська області. Ці області потребують найбільшої допомоги з боку держави та приватних інвесторів для стимулювання розвитку та інвестиційного зростання. Результати розрахунків свідчать про нерівномірність розподілення капітальних інвестицій між видами економічної діяльності в регіонах та Україні. Найбільшу частку складають галузі промисловості, будівництва та сільського господарства. Найменший обсяг інвестицій залучено до професійної, наукової та технічної діяльності; охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. У регіональному розрізі простежується спеціалізація та пріоритетність для економіки регіонів. Так, Херсонська, Кіровоградська, Чернігівська та Черкаська області є привабливими для залучення інвестицій в сільське господарство. Волинська, Дніпропетровська та Запорізька області приваблюють розміщувати інвестиції у промисловий капітал. Найбільший обсяг інвестицій в галузь інформація та телекомунікації спостерігається в м. Київ.

2. Промисловість є пріоритетною і перспективною сферою для Волинської області, в яку спрямовуються найбільші обсяги інвестицій. Економічний потенціал Волинської області формують підприємства таких галузей, як харчова, машинобудівна промисловість, деревообробне та паперове виробництво, виробництво гумових та пластмасових виробів, виробництво меблів, металургійне виробництво, текстильне виробництво та виробництво одягу, гірничодобувна та хімічна промисловість. 90%

загального обсягу прямих інвестицій Волинської області спрямовується у промисловість. Пріоритетними напрямками залучення інвестицій є: розвиток агропромислового комплексу, створення нових і реконструкція виробничих потужностей харчової та переробної промисловості; машинобудування, деревообробка, легка промисловість; будівництво; охорона навколишнього середовища та розвиток соціальної інфраструктури; туризм і рекреаційний комплекс. Порівняно з сусідніми Рівненською та Тернопільською областями ситуація на Волині краще, але порівняно з Львівською областю та іншими високорозвинутими регіонами Волинська область займає останні позиції. Економічний потенціал Волинської області у поєднанні з географічним положенням створює сприятливі умови не лише для ефективної підприємницької діяльності, а й для активної зовнішньоекономічної діяльності, сприяє залученню в економіку іноземних інвестицій. Прикордонне розташування та специфіка розвитку створюють сприятливі умови для інтеграції у світове господарство.

3. Для поліпшення інвестиційної привабливості та відновлення динаміки інвестиційної діяльності регіонів місцевій виконавчій владі та органам самоврядування на регіональному рівні доцільно вжити таких заходів: підтримувати інвестиційну активність малих підприємств за рахунок організаційного забезпечення; створювати інвестиційні форуми та ярмарки на місцевому рівні; розміщувати на національних Інтернет-ресурсах інформацію про здійснення державних закупівель з метою отримання заявки від різних учасників з різних регіонів; надавати допомогу громадським організаціям із комунікативним забезпеченням; ініціювати перед Кабінетом Міністрів України створення на регіональному рівні промислово-наукових комплексів; ініціювати перед урядом питання стосовно створення на регіональному рівні масштабних спортивних змагань, ярмарок, фестивалів, які дадуть змогу започаткувати розвиток господарської діяльності і стати точками зростання для економік регіонів через отримання міжнародних інвестицій. Також у стратегіях розвитку областей доцільно, окрім минулого

досвіду, враховувати такі існуючі розробки, як Державна стратегія сталого розвитку; екологічна стратегічна оцінка; програми транскордонного і міжрегіонального співробітництва; інноваційні стратегії і програми; реформування адміністративно-територіального устрою України; смарт-спеціалізацію регіонів; стратегії залучення інвестицій в регіони; цілі сталого розвитку; інвестиційний атлас надкористувача.

4. Для визначення напрямів удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області було здійснено SWOT-аналіз, а на його побудовано SWOT-матрицю порівняльних переваг Волинської області. З огляду на прикордонне розташування, значним потенціалом конкурентоспроможності Волинської області характеризуються транспорт і зв'язок, торговельно-посередницька та логістична сфера, переробна промисловість, готельно-ресторанний бізнес, туризм та рекреація. Отже, було визначено такі напрями удосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області: підтримка та сприяння розвитку базових і пріоритетних для прикордонних територій видів економічної діяльності та покращення соціальної підтримки населення для активізації їх соціально-економічного розвитку; сприяння розвитку малого бізнесу та посилення інтеграційних зв'язків із суб'єктами бізнесу з інших економічно розвинених територій найближчих регіонів; створення нових та підтримка діючих суб'єктів інвестиційної інфраструктури та інвестиційного посередництва; активізація діяльності органів влади та місцевого самоврядування щодо промоції перспективних інвестиційних проєктів; розвиток дорожньо-транспортної, житлово-комунальної, соціальної та іншої інфраструктури для покращення транспортної доступності Волинської області як передумови її інвестиційної привабливості; актуалізація діяльності органів влади щодо дерегуляції комерційної, господарської, інвестиційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ю. П. Козаченко Механізм підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації управління. Держава та регіони. 2019 р., №2 (66). С. 66-71 URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2019/13.pdf
2. Гелеверя Є. М., Сергієнко Ю. І. Інвестиційна привабливість регіонів як основа сталого розвитку країни. Бізнес Інформ. 2020. №4. С. 111–117. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-111-117>
3. Поліщук, О. А. Інвестиційна привабливість регіону в умовах фінансової децентралізації / О. А. Поліщук // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М. М. Палінчак. – Ужгород : Гельветика, 2019. – Вип. 27№Ч. 2. – С.40-43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2019-27-29>
4. Свічко С.О. Організаційно-економічний механізм інвестиційного забезпечення регіонального розвитку. дис... канд.. екон. наук 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. 2021. URL: https://ndc-ipr.org/media/spec_council/abstracts/aref_Свічко.pdf
5. Жук П. В. Інвестиційний потенціал територіальних громад: суть поняття та питання управління / П. В. Жук, З. О. Сірик // Регіональна економіка. 2017. №2. С. 16-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2017_2_5
6. Чикаренко І., Маматова Т., Чикаренко О. Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад // Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 27 листоп. 2020 р. / за заг. ред. І. А. Чикаренко. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020. – 368 с. С. 9-13. URL: http://www.dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/2020_11_27_material_MUP.pdf

7. Волік М. А. Перспективи використання рейтингового підходу при оцінці інвестиційного потенціалу України. *Modern Science - Moderni veda*. 2019. № 3. С. 99-105.
8. Волік М. А. Сучасні тенденції реалізації інвестиційного потенціалу України. *Науковий вісник Полісся*. 2019. № 1(17). С. 103–109.
9. Бушинський Є. В. Методи оцінки інвестиційної привабливості: регіональний вимір. *Бізнес Інформ*. 2021. №1. С. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-157-163>
10. Лещук Г. В. Систематизація підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіону. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Вип. 29. С. 93–98. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-29-18>
11. Бохонко І.В., Жигало І.І., Слободюк А. Інвестиційна привабливість України в умовах ринкового господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 40. С. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure40-8>
12. Плюс сім. Україна піднялася у рейтингу Doing business-2020. URL: <https://biz.liga.net/ekonomika/all/novosti/ukraina-podnyalas-v-reytinge-doing-business-2020>
13. The rating process. Moody's Investors Service. URL: <https://ratings.moodys.io/ratings#rating-process>
14. Артеменко Л. П. Сильні та слабкі сторони конкурентоспроможності України. 2021: II Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». С. 144-145. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/230533>
15. Гриценко Л. Оцінка інвестиційної привабливості України / Л. Гриценко, О. Захаркін, Н. Дехтяр, К. Шамкало // *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 3. С. 379-389. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2021_3_40

16. Моніторинг та оцінка соціально-економічного розвитку регіонів за 2018 рік.
URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Reytingova-otsinka-za-2018-rik-prezentatsiyni-materiali.pdf>
17. Моніторинг та оцінка соціально-економічного розвитку регіонів за 2019 рік.
URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/05/rejtyngova-oczinka-za-2019-rik-prezentacijni-materialy-2.pdf>
18. Моніторинг та оцінка соціально-економічного розвитку регіонів за 2020 рік.
URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/rejtyngova-oczinka-za-sichen-gruden-2020-roku.pdf>
19. Мунька С.С. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів України. Вісник Хмельницького національного 90 університету 2021, № 1. С. 90-93. DOI: 10.31891/2307-5740-2021-290-1-17
20. Індекси фізичного обсягу валового регіонального продукту у 2020 році. Експрес-випуск. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2021/07/81.pdf>
21. Статистичний збірник «Регіони України». Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm
22. Бахур Н. В. Інвестиційне забезпечення розвитку регіонів України: проблеми та шляхи їх вирішення. Ефективна економіка. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9063> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.7.85
23. Капітальні інвестиції. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/ibd/kin/kin_r_19/kin_r_19u.htm
24. Поясник Г. В. Аналіз методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства / Г. В. Поясник // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2021. № 1. С. 133-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2021_1_15

25. Хаєцька О. П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України / О. П. Хаєцька // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 3. С. 113-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2020_3_11
26. Luhova, Maryna. (2018). Regional features of foreign investment on the example of the Volyn region. *Economic journal of Lesia Ukrainka Eastern European National University*. 14. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-02-99-105>.
27. Дані статистики зовнішнього сектору. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external/data-sector-external>
28. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>
29. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/page/3/>
30. Напрями підвищення інвестиційної привабливості прикордонних територій західних регіонів України. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/napryami-pidvischennya-investiciynoi-privablivosti-prikordonnikh>
31. Інвестиційний портал Волинської області. Інвестиційні проекти. URL: <https://invest.volyn.ua/ua/Uspishni-proekti.html>

ДОДАТКИ

Обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку Волинської області, 2015-2020, млн. дол. США

Вид економічної діяльності	2015	2016	2017	2018	2019	2020**
Усього за видами економічної діяльності	219,0	225,6	239,3	225,9	323,9	247,9
Сільське, лісове та рибне господарство	15,1	12,7	13,0	12,5	14,5	5,2
Промисловість	172,5	182,3	191,9	177,9	259,9	223,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	-	*	*	*	-	-
Переробна промисловість	169,8	180,2	189,8	177,3	259,2	222,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	*	*	*	*	*	0,6
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	*	*	*	-	-	-
Будівництво	*	*	*	*	*	0,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	8,0	6,1	21,0	15,0	32,9	2,3
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,0	0,7	0,7	0,8	2,3	2,3
Тимчасове розміщування й організація харчування	*	*	*	*	*	*
Інформація та телекомунікації	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансова та страхова діяльність	3,8	3,5	0,2	0,2	0,1	*
Операції з нерухомим майном	4,4	6,4	4,9	8,2	7,0	8,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	1,6	2,1	1,7	3,1	2,3	0,2
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3,8	11,0	5,0	3,6	2,4	1,8
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	-	-	-	-	-	-
Освіта	-	-	-	-	-	*
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,9	0,9	1,0	0,9	0,1	0,1
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-	-	-	*	*	*
Надання інших видів послуг	-	-	-	-	-	-

*Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації.

**Дані на кінець 2020 р. перераховані з використанням даних річної фінансової звітності підприємств.

Джерело:

Кількість суб'єктів господарювання Волинської області за видами економічної діяльності у 2020 році

Вид економічної діяльності	Усього, одиниць	У тому числі			
		підприємства		фізичні особи-підприємці	
		одиниць	частка у загальній кількості підприємств	одиниць	частка у загальній кількості ФОП
Усього	41711	6047	100,0	35664	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	1359	936	15,5	423	1,2
Промисловість	2468	798	13,2	1670	4,7
Будівництво	956	458	7,6	498	1,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	21477	1705	28,2	19772	55,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	2966	453	7,5	2513	7,0
Тимчасове розміщення й організація харчування	1352	106	1,8	1246	3,5
Інформація та телекомунікації	2562	142	2,3	2420	6,8
Фінансова та страхова діяльність	166	32	0,5	134	0,4
Операції з нерухомим майном	1355	605	10,0	750	2,1
Професійна, наукова та технічна діяльність	1963	357	5,9	1606	4,5
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	758	211	3,5	547	1,5
Освіта	225	42	0,7	183	0,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1493	110	1,8	1383	3,9
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	226	32	0,5	194	0,5
Надання інших видів послуг	2385	60	1,0	2325	6,5

Джерело: [28].

Успішно реалізовані інвестиційні проекти Волинської області

Показник	Проекти			
Назва проекту	Реконструкція тваринницької ферми с. Мокрець, Турійського району	Будівництво II черги молочної ферми в с. Задиби Турійського району	Реконструкція телятника трьохрядного (відгодівника) під корівник	Встановлення лінії з виробництва плит OSB (орієнтовно-стружкових плит)
Галузь	Сільське господарство	Тваринництво	Тваринництво	Деревообробна
Назва підприємства (установи, організації)	ФГ «Поліська родина»	ФГ «Перлина Турії»	ТЗОВ «Прогрес»	ТОВ «Кроноспан УА»
Вид діяльності підприємства (установи, організації)	Змішане сільське господарство	Сільськогосподарська діяльність, виконання будівельно – монтажних робіт	Молочне скотарство	Виготовлення плит на основі деревини
Місцезнаходження	с.Селець, Турійський район	с.Селець Турійський район	С.Охнівка Володимир-Волинський район	м. Нововолинськ
Період реалізації проекту	2012 - 2019	червень – листопад 2019	2019	Вересень 2019 – серпень 2020
Загальна вартість проекту	15,3 млн грн	49 млн грн	3,1 млн грн	4 000 млн грн
Обсяг залучених інвестицій	15,3 млн грн	49 млн грн	3,1 млн грн	1 033 млн грн
Детальний опис проекту	Реконструкція ферми	Нове будівництво молочної ферми	Реконструкція телятника з добудовою навісів, перебудова покрівлі, бетонування підлоги	Налагодження випуску плити OSB потужністю – 270,000 куб. м/рік
Мета та завдання проекту	Збільшення виробництва молока	Збільшення виробництва молока	Створення комфортних умов для утримання ВРХ	Заміщення імпорту і оптимізація транспортних витрат, збільшення експорту продукції з високою доданою вартістю
Отриманий ефект від реалізації проекту	Кількість створених нових робочих місць: 11 Покращення умов утримання худоби	Кількість створених нових робочих місць: 36 Покращення умов утримання худоби	Кількість створених нових робочих місць: 3 Покращення умов утримання худоби	Кількість створених нових робочих місць: 50

Джерело: складено автором за [31].

Діючі інвестиційні проекти Волинської області

Показник	Проекти	
Назва проекту	Будівництво III черги молочної ферми с. Задиби	Нове будівництво складу зернових культур та комбикормів з комплексом завантаження та станцією приводу
Галузь	Тваринництво	Рослинництво
Місцезнаходження	с. Задиби, Турійський район	с. Білин, Володимир-Волинського району
Детальний опис проекту	Нове будівництво 7 приміщень	Склад ангар аروحного типу, на 5000т зерна
Мета та завдання проекту	Переробка і зберігання зернових, збільшення виробництва молока	Зберігання зерна
Очікуваний ефект від реалізації проекту		Зберігання 5000 т зерна
Назва підприємства (установи, організації)	ФГ «Перлина Турії»	ТЗОВ «Прогрес»
Вид діяльності підприємства (установи, організації)	Сільськогосподарська діяльність, виконання будівельно – монтажних робіт	Молочне скотарство та вирощування зернових культур
Загальна вартість проекту	29,7 млн грн	8,9 млн грн
Потреба у інвестиційних коштах		8,9 млн грн
Спосіб залучення інвестицій		власні кошти підприємства
Період реалізації проекту		
Загальна вартість проекту	29,7 млн грн	
Рівень готовності проекту	53%	90%
Термін окупності проекту		5 років
Планова кількість нових робочих місць, що передбачається створити в результаті реалізації проекту	19	15

Джерело: складено автором за [31]

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:
**МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Студентки 3 курсу, 11 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Вірясової
Марини Юріївни

Науковий керівник
канд. екон. наук

Дьяченко
Ольга Володимирівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук, доцент

Головня
Юлія Ігорівна

Київ 2022

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел з 31 найменування, 4 додатків. Матеріали роботи містять 5 рисунків та 6 таблиць. Загальний обсяг роботи складає 39 сторінок, основної частини – 31 сторінку.

Метою роботи є обґрунтування заходів щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

Для досягнення зазначеної мети було вирішено такі завдання:

- проаналізовано сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України;
- оцінено інвестиційну привабливість Волинської області;
- визначено напрями вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів;
- обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області.

Об'єктом дослідження є процес інвестиційної привабливості регіонів.

Предметом дослідження є механізм підвищення інвестиційної привабливості регіонів в умовах децентралізації.

У роботі використано такі методи дослідження: статистико-економічний, систематизації та узагальнення (для аналізу сучасного стану залучення інвестицій в економіку регіонів України); системний та порівняльний аналіз (для оцінювання інвестиційної привабливості Волинської області); аналізу та синтезу (для визначення напрямів вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів); абстрактно-логічний (для обґрунтування розроблених заходів та формулювання висновків) та ін.

У першому розділі проаналізовано сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України; оцінено інвестиційну привабливість Волинської області.

У другому розділі визначено напрями вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів; обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області.

АНОТАЦІЯ

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано сучасний стан залучення інвестицій в економіку регіонів України; оцінено інвестиційну привабливість Волинської області; визначено напрями вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості регіонів; обґрунтовано заходи щодо вдосконалення механізмів підвищення інвестиційної привабливості Волинської області.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, регіон, децентралізація, Волинська область.

SUMMARY

In the final qualification work analyzes the current state of investment in the economy of the regions of Ukraine; the investment attractiveness of Volyn region is estimated; the directions of improvement of mechanisms of increase of investment attractiveness of regions are defined; measures to improve the mechanisms for increasing the investment attractiveness of the Volyn region are substantiated.

Key words: investments, investment attractiveness, region, decentralization, Volyn region.

Завідувачу кафедри публічного управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Вірясова Марина Юріївна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«24» січня 2022 року

_____ (підпис)

Згода

Я, Вірясова Марина Юріївна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ”, несучи повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« 24 » січня 2022 року

_____

Підпис

(_____)

Прізвище, ініціали